

**Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати билан Қозоғистон
Республикаси Ҳукумати ўртасида Қозоғистон Республикасидаги
Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари бўлган
меҳнаткаш-мигрантлар ва Ўзбекистон Республикасидаги
Қозоғистон Республикасининг фуқаролари бўлган
меҳнаткаш-мигрантларнинг меҳнат фаолияти
ва ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида
БИТИМ**

Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати ва Қозоғистон Республикаси Ҳукумати, кейинги ўринларда «Томонлар» деб аталувчилар,

меҳнат миграцияси жараёнини ҳуқуқий тартибга солиш ва икки давлат ўртасида ишчи кучларининг ҳаракатланиши учун қулай шароитлар яратиб бериш заруриятидан келиб чиқиб,

меҳнаткаш-мигрантларнинг ижтимоий, иқтисодий ва бошқа ҳуқуқлари ҳимоясини таъминлашни истаб,

ҳалқаро ҳуқуқнинг умумэътироф этилган нормалари ва принципларига амал қилиб,

Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги доирасида 1994 йил 15 апрелда имзоланган Меҳнат миграцияси ва меҳнаткаш-мигрантларнинг ижтимоий ҳимояси соҳасида ҳамкорлик тўғрисида Битимда белгиланган принципларга асосланиб,

қуйидагилар тўғрисида келишиб олдилар:

1-модда

Мазкур Битим Ўзбекистон Республикаси ва Қозоғистон Республикаси фуқаролари бўлган меҳнаткаш-мигрантларнинг меҳнат фаолияти ва ҳуқуқларини ҳимоя қилиш масалаларини тартибга солади.

2-модда

1. Мазкур Битим барча меҳнаткаш-мигрантларга, жинси, ирқи, тили, дини ёки эътиқоди, сиёсий ва бошқа қарашлари, миллий, этник ёки ижтимоий келиб чиқиши, ёши, иқтисодий, мулкӣ, оилавий аҳволи ёки ходимнинг ишчанлик қобилияти билан боғлиқ бўлмаган ҳар қандай бошқа белгиларидан қатъи назар, татбиқ этилади.

2. Мазкур Битимдаги ҳеч бир ҳолат меҳнаткаш-мигрантларни қабул қилувчи давлат қонунчилиги ва мазкур Битим қоидаларига риоя қилиш, қабул қилувчи давлат халқларининг маданияти ва анъаналарини ҳурмат қилиш мажбуриятидан озод қилмайди.

3-модда

Мазкур Битимда қуйидаги атамалар қўлланилади:

«меҳнаткаш-мигрант» – бир Томон давлатининг фуқароси бўлган, 18 ёшга етган, қонуний асосда бошқа Томон давлати ҳудудида бўлиб турган ва қонуний асосда унда ҳақ тўланадиган меҳнат фаолияти билан шуғулланаётган шахс;

«меҳнат фаолияти» – меҳнаткаш-мигрантнинг тузилган меҳнат шартномаси асосида қабул қилувчи давлат қонунчилиги билан белгиланадиган тартиб ва шартларда амалга ошириладиган иши;

«иш берувчи» – қабул қилувчи давлат қонунчилигида назарда тутилган тартибда тузилган меҳнат шартномалари асосида меҳнаткаш-мигрантлар меҳнатидан фойдаланаётган юридик ёки жисмоний шахс;

«қабул қилувчи давлат» – меҳнаткаш-мигрант меҳнат фаолиятини амалга ошириш мақсадида ҳудудига келган Томон давлати.

4-модда

1. Меҳнаткаш-мигрантлар қабул қилувчи давлат ҳудудида меҳнат фаолиятини унинг амалдаги қонунчилигига мувофиқ қуйидагиларга асосан амалга оширадилар:

а) қабул қилувчи давлатнинг иш берувчилари билан тузилган меҳнат шартномаларига;

б) ишга жойлаштириш учун қабул қилувчи давлат қонунчилигида назарда тутилган рухсат берувчи ҳужжатларга.

2. Томонлар қабул қилувчи давлатнинг иш берувчилари билан тузилган меҳнат шартномаларидан келиб чиқадиган мажбуриятлар бўйича жавобгар эмаслар.

5-модда

1. Мазкур Битимни амалга ошириш учун Томонларнинг қуйидаги органлари (кейинги ўринларда – ваколатли органлар) масъулдирлар:

Қозоғистон Республикасидан – Қозоғистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги;

Ўзбекистон Республикасидан – Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги ҳамда Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги ҳузуридаги Ташқи меҳнат миграцияси масалалари агентлиги.

2. Ваколатли органлар билан боғлиқ бўлган ўзгаришлар юз берган тақдирда, Томонлар дипломатик каналлар орқали бундай ўзгаришлар тўғрисида бир-бирларини хабардор қиладилар.

3. Ваколатли органлар Томонлар давлатларининг қонунчилигида меҳнаткаш-мигрантларни жалб қилиш ва ишлатиш соҳасида рўй берган ўзгаришлар тўғрисида бир-бирларини олдиндан хабардор қиладилар.

6-модда

Мазкур Битим куйидаги шахсларга нисбатан татбиқ этилмайди:

а) халқаро ташкилотларнинг штаб-квартиралари ва ваколатхоналарига, шунингдек, бир Томон давлатининг бошқа Томон давлати ҳудудидаги расмий ваколатхоналарига ишлаш учун юборилган ёки ёлланган Томонлар давлатлари фуқароларига;

б) бир Томон давлати тарафидан ёки унинг номидан унинг ҳудудидан ташқарида қабул қилувчи давлат билан тузилган алоҳида халқаро шартнома билан мақоми тартибга солинадиган ривожланиш дастурлари ёки бошқа ҳамкорлик дастурларида ишлаш учун юборилган ёки ёлланган ва мазкур Битимга мувофиқ меҳнаткаш-мигрантлар ҳисобланмайдиган Томонлар давлати фуқароларига;

в) қочоқлар ва фуқаролиги бўлмаган шахсларга, башарти қабул қилувчи давлатнинг қонунчилигида ёки Томонлар давлатлари иштирокчиси ҳисобланган халқаро шартномаларда бундай қўлланиш назарда тутилмаган бўлса;

г) таълим олаётганларга.

7-модда

Меҳнаткаш-мигрантларнинг қабул қилувчи давлат ҳудудига кириши, шунингдек, қабул қилувчи давлат ҳудудидан чиқиши ва у ерда бўлиб туриши қабул қилувчи давлатнинг қонунчилиги ва Томонлар давлатлари иштирокчи ҳисобланган халқаро шартномаларга мувофиқ амалга оширилади.

8-модда

Томонлар миграцион оқимларни тартибга солиш ва ўз давлатлари ҳудудида ноқонуний меҳнат фаолиятининг олдини олиш бўйича ўз давлатлари қонунчилигида назарда тутилган чоратадбирларни амалга оширадилар.

9-модда

1. Меҳнаткаш-мигрантлар қабул қилувчи давлат қонунчилигига ва меҳнат шартномаси шартларига мувофиқ дам олиш ҳуқуқига эга.

2. Меҳнаткаш-мигрантлар қабул қилувчи давлат қонунчилиги билан белгиланадиган рўйхатга мувофиқ, башарти Томонларнинг давлатлари иштирокчиси ҳисобланган халқаро шартномаларда бошқа қоидалар назарда тутилмаган бўлса, атрофдагиларга хавф солувчи ўткир касалликлар бўйича кафолатланган ҳажмда бепул тиббий ёрдам олиш ҳуқуқига эга.

Кафолатланган ҳажмдаги бепул тиббий ёрдам рўйхатига кирмаган тиббий хизматлар пуллик асосда ёки ихтиёрий тиббий суғурта доирасида кўрсатилади.

3. Меҳнаткаш-мигрантлар қабул қилувчи давлат ваколатли органларидан қабул қилувчи давлат ҳудудида бўлиш ва унда меҳнат фаолиятини амалга ошириш шартлари ва тартиби, шунингдек қабул қилувчи давлат қонунчилигидан келиб чиқадиган ҳуқуқ ва мажбуриятларига тааллуқли ахборот олиш ҳуқуқига эга.

10-модда

1. Меҳнаткаш-мигрантларнинг меҳнатига ҳақ тўлаш ва бошқа меҳнат шартлари қабул қилувчи давлат қонунчилигига мувофиқ, меҳнаткаш-мигрантларнинг қабул қилувчи давлат иш берувчиси билан тузилган меҳнат шартномасига асосан тартибга солинади.

2. Меҳнаткаш-мигрантларнинг меҳнатига ҳақ тўлаш қабул қилувчи давлатнинг худди шу лавозимга, мутахассисликка ва ихтисосликка эга бўлган ва худди шундай ишларни бажарувчи фуқаролари учун белгиланган иш ҳақидан паст бўлмаслиги ва меҳнат шароитлари уларникидан кам бўлмаслиги керак.

11-модда

Меҳнаткаш-мигрантнинг қабул қилувчи давлат ҳудудидан бутунлай чиқиб кетиши пайтида иш берувчи унга қабул қилувчи давлат қонунчилигида белгиланган тартибда меҳнат фаолияти тавсифи ва давомийлиги, шунингдек, қабул қилувчи давлат ҳудудида бўлганида малакаси тўғрисидаги маълумотлар акс этган ҳужжатни топширади.

12-модда

1. Меҳнаткаш-мигрантлар қабул қилувчи давлатнинг қонунчилигига ва Томонлар давлатлари иштирокчиси ҳисобланган халқаро шартномаларга мувофиқ, иш ҳақларини ўзларининг фуқаролиги бўлган давлатлари ҳудудига жўнатишлари мумкин.

2. Меҳнаткаш-мигрантлар даромадига солиқ солиш қабул қилувчи давлат қонунчилигига ва Томонлар давлатлари иштирокчи ҳисобланган халқаро шартномаларга мувофиқ амалга оширилади.

3. Меҳнаткаш-мигрантларнинг пенсия ва ижтимоий таъминоти қабул қилувчи давлат қонунчилигига мувофиқ амалга оширилади.

13-модда

1. Меҳнат шартномаси тугатилган тақдирда, меҳнаткаш-мигрант қабул қилувчи Томон давлати ҳудудидан мазкур давлат қонунчилигида белгиланган бўлиб туришнинг муддати тугамасдан аввал чиқиб кетиши шарт.

2. Иш берувчининг ташаббуси билан меҳнаткаш-мигрант билан тузилган меҳнат шартномаси қабул қилувчи давлат қонунчилигида назарда тутилган асослар бўйича муддатидан илгари бекор қилинган бўлса, иш берувчи меҳнаткаш-мигрантга меҳнат шартномасида ва қабул қилувчи давлат қонунчилигида назарда тутилган компенсацияларни тўлайди.

14-модда

1. Меҳнаткаш-мигрант ўз меҳнат мажбуриятларини бажариши билан боғлиқ ҳолда вафот этган ёхуд жароҳат олган тақдирда, иш берувчи қабул қилувчи давлат қонунчилигида белгиланган тўлов ва компенсацияларни тўлайди.

2. Агар меҳнаткаш-мигрант иш берувчининг айби билан вафот этган тақдирда, иш берувчи марҳумнинг жасадини (мурдасини) жўнатишни ташкил қилади ва жўнатиш билан боғлиқ харажатларни ҳамда унинг мол-мулкани ташиш ва етказиб бериш, шунингдек ишлаб топган маблағларини жўнатиш билан боғлиқ харажатларни тўлайди.

3. Меҳнат мажбуриятларини бажариш билан боғлиқ бўлган жароҳат, касб касаллиги ёхуд бошқа шикастланиш оқибатида меҳнаткаш-мигрант саломатлигига етказилган зарарни тўлаш тартиби, башарти Томонлар давлатлари иштирокчиси ҳисобланган халқаро шартномаларда бошқа қоидалар назарда тутилмаган бўлса, қабул қилувчи давлат қонунчилигига мувофиқ тартибга солинади.

15-модда

Меҳнаткаш-мигрантлар томонидан қабул қилувчи давлат ҳудудида меҳнат фаолиятини амалга ошириш мақсадида таълим тўғрисида ҳужжатлар қабул қилувчи давлат қонунчилигида белгиланган таълим тўғрисида ҳужжатларни тан олиш процедураларини ўтказмасдан тан олинади.

Бунда педагогик, тиббий ёки фармацевтик фаолият билан шуғулланиш ҳуқуқига эга, педагогик, тиббий ёки фармацевтика соҳасида таълим олган меҳнаткаш-мигрантлар қабул қилувчи давлат қонунчилигида белгиланган таълим тўғрисида ҳужжатларни тан олиш процедурасидан ўтадилар ва улар қабул қилувчи давлат қонунчилигида белгиланган тартибга мувофиқ тегишли педагогик, тиббий ва фармацевтик фаолият билан шуғулланишга рухсат этиладилар.

Меҳнаткаш-мигрантларнинг фуқаролиги бўйича давлати ваколатли органлари томонидан берилган илмий даражалар ва илмий унвонлар тўғрисида ҳужжатлар қабул қилувчи давлат қонунчилигига мувофиқ тан олинади.

16-модда

Томонлар ўртасида мазкур Битим қоидаларини талқин қилиш ёки қўллашда юзага келиши мумкин бўлган низоли масалалар, музокаралар ва маслаҳатлашувлар йўли билан ҳал қилинади.

17-модда

Мазкур Битимга Томонларнинг ўзаро келишуви бўйича унинг ажралмас қисми ҳисобланган ва мазкур Битимнинг 18-моддасида назарда тутилган тартибда кучга кирадиган алоҳида баённомалар билан расмийлаштириладиган ўзгартиришлар ва қўшимчалар киритилиши мумкин.

18-модда

1. Мазкур Битим унинг кучга кириши учун зарур бўлган давлат ички процедуралари бажарилгани тўғрисида дипломатик каналлар орқали Томонларнинг сўнгги ёзма хабарномаси олинган санадан бошлаб ўттизинчи (30) кундан кучга киради.

2. Мазкур Битим номуайян муддатга тузилади. Ҳар бир Томон мазкур Битим амал қилишини тугатиш нияти тўғрисида ёзма хабарномани дипломатик каналлар орқали бошқа Томонга юбориш йўли билан унинг амал қилишини тугатиш ҳуқуқига эга. Бу ҳолда мазкур Битим бундай хабарнома олинган санадан бошлаб бир юз саксон (180) кун ўтгач, тугатилади.

Тошкент шаҳрида 2019 йил 15 апрелда ўзбек, қozoқ ва рус тилларида икки нусхада тузилди, бунда барча матнлар тенг аутентикдир. Матнлар ўртасида тафовутлар юзага келган тақдирда, Томонлар рус тилидаги матнга муурожаат қиладилар.

Ўзбекистон Республикаси
Ҳуқумати номидан

Шерзод Кудбиев
Бандлик ва меҳнат
муносабатлари вазири

Қозоғистон Республикаси
Ҳуқумати номидан

Бердибек Сапарбаев
Меҳнат ва аҳолини
ижтимоий муҳофаза
қилиш вазири

СОГЛАШЕНИЕ
между Правительством Республики Узбекистан
и Правительством Республики Казахстан о трудовой
деятельности и защите прав трудящихся-мигрантов, являющихся
гражданами Республики Узбекистан, в Республике Казахстан
и трудящихся-мигрантов, являющихся гражданами
Республики Казахстан, в Республике Узбекистан

Правительство Республики Узбекистан и Правительство Республики Казахстан, далее именуемые Сторонами,
исходя из необходимости правового регулирования процесса трудовой миграции и создания благоприятных условий для перемещения рабочей силы между двумя государствами,
желая обеспечить защиту социальных, экономических и иных прав трудящихся-мигрантов,
руководствуясь общепризнанными нормами и принципами международного права,
основываясь на принципах, содержащихся в Соглашении о сотрудничестве в области трудовой миграции и социальной защиты трудящихся-мигрантов, подписанном 15 апреля 1994 года в рамках Содружества Независимых Государств,
согласились о нижеследующем:

Статья 1

Настоящее Соглашение регулирует вопросы трудовой деятельности и защиты прав трудящихся-мигрантов, являющихся гражданами Республики Казахстан и гражданами Республики Узбекистан.

Статья 2

1. Действие настоящего Соглашения распространяется на всех трудящихся-мигрантов вне зависимости от пола, расы, языка, вероисповедания или убеждений, политических или иных взглядов, национального, этнического или социального происхождения, возраста, экономического, имущественного, семейного положения или любого другого признака, не связанного с деловыми качествами работника.

2. Ничто в настоящем Соглашении не освобождает трудящихся-мигрантов от обязанности соблюдать законодательство принимающего государства, положения настоящего Соглашения, уважать культуру и традиции народов принимающего государства.

Статья 3

В настоящем Соглашении используются следующие термины:
«трудящийся-мигрант» — лицо, являющееся гражданином государства одной Стороны, достигшее 18 лет, на законном основании пребывающее на территории государства другой Стороны и на законном основании занимающееся в нем оплачиваемой трудовой деятельностью;

«трудовая деятельность» — работа трудящегося-мигранта на основании заключенного с ним трудового договора, осуществляемая в порядке и на условиях, определяемых законодательством принимающего государства;

«работодатель» — юридическое или физическое лицо, использующее труд трудящихся-мигрантов на основании заключенных с ними трудовых договоров в порядке, предусмотренном законодательством принимающего государства;

«принимающее государство» — государство Стороны, на территорию которого трудящийся-мигрант прибыл с целью осуществления трудовой деятельности.

Статья 4

1. Трудящиеся-мигранты осуществляют трудовую деятельность на территории принимающего государства в соответствии с его действующим законодательством, на основании:

а) трудовых договоров, заключенных с работодателями принимающего государства;

б) разрешительных документов на трудоустройство, предусмотренных законодательством принимающего государства.

2. Стороны не несут ответственности по обязательствам, вытекающим из трудовых договоров, заключенных с работодателями принимающего государства.

Статья 5

1. Органами государств Сторон, ответственными за реализацию настоящего Соглашения (далее – компетентные органы), являются:

от Республики Казахстан – Министерство труда и социальной защиты населения Республики Казахстан;

от Республики Узбекистан – Министерство занятости и трудовых отношений Республики Узбекистан и Агентство по вопросам внешней трудовой миграции при Министерстве занятости и трудовых отношений Республики Узбекистан.

2. В случае изменений, связанных с компетентными органами, Стороны уведомляют друг друга о таких изменениях по дипломатическим каналам.

3. Компетентные органы заблаговременно информируют друг друга об изменениях в законодательствах государств Сторон в области привлечения и использования трудящихся-мигрантов.

Статья 6

Действие настоящего Соглашения не применяется в отношении следующих лиц:

а) граждан государств Сторон, направленных для работы или нанятых на работу в штаб-квартиры и представительства международных организаций, а также в официальные представительства государства одной Стороны на территории государства другой Стороны;

б) граждан государств Сторон, направленных для работы или нанятых на работу государством одной Стороны или от его имени вне его территории, для участия в осуществлении программ развития или других программ сотрудничества, статус которых регулируется отдельным международным договором с принимающим государством, и которые для целей настоящего Соглашения не являются трудящимися-мигрантами;

в) беженцев и лиц без гражданства, если такое применение не предусмотрено в законодательстве принимающего государства или в международных договорах, участниками которых являются государства Сторон;

г) обучающихся.

Статья 7

Въезд трудящихся-мигрантов на территорию принимающего государства, а также выезд и пребывание с/на территории принимающего государства осуществляются в соответствии с законодательством принимающего государства и международными договорами, участниками которых являются государства Сторон.

Статья 8

Стороны осуществляют предусмотренные законодательствами своих государств меры по регулированию миграционных потоков и предотвращению незаконной трудовой деятельности на территориях своих государств.

Статья 9

1. Трудящиеся-мигранты имеют право на отдых в соответствии с законодательством принимающего государства и условиями трудового договора.

2. Трудящиеся-мигранты имеют право на получение гарантированного объема бесплатной медицинской помощи при острых заболеваниях, представляющих опасность для окружающих, в соответствии с перечнем, определяемым законодательством принимающего государства, если иное не предусмотрено международными договорами, участниками которых являются государства Сторон.

Медицинские услуги, не входящие в перечень гарантированного объема бесплатной медицинской помощи, оказываются на платной основе или в рамках добровольного медицинского страхования.

3. Трудящиеся-мигранты имеют право на получение от компетентных органов принимающего государства информации, касающейся условий и порядка их пребывания и осуществления трудовой деятельности на территории принимающего государства, а также прав и обязанностей, вытекающих из законодательства принимающего государства.

Статья 10

1. Оплата и другие условия труда трудящихся-мигрантов регулируются трудовым договором трудящегося-мигранта с работодателем принимающего государства в соответствии с законодательством принимающего государства.

2. Оплата труда трудящихся-мигрантов не должна быть ниже, а условия труда не должны быть менее благоприятными, чем для граждан принимающего государства, имеющих такую же должность, специальность, квалификацию и выполняющих аналогичную работу.

Статья 11

При окончательном выезде трудящегося-мигранта с территории принимающего государства работодатель выдает ему в порядке, установленном законодательством принимающего государства, документ, указывающий сведения о характере и продолжительности трудовой деятельности, а также квалификации в период его нахождения на территории принимающего государства.

Статья 12

1. Трудящиеся-мигранты могут осуществлять перевод заработанных средств на территорию государства своего гражданства в соответствии с законодательством принимающего государства и международными договорами, участниками которых являются государства Сторон.

2. Налогообложение доходов трудящихся-мигрантов осуществляется в соответствии с законодательством принимающего государства и международными договорами, участниками которых являются государства Сторон.

3. Пенсионное и социальное обеспечение трудящихся-мигрантов осуществляется в соответствии с законодательством принимающего государства.

Статья 13

1. При расторжении трудового договора трудящийся-мигрант обязан покинуть территорию государства принимающей Стороны до истечения срока пребывания, установленного законодательством принимающего государства.

2. В случае досрочного расторжения по инициативе работодателя трудового договора с трудящимся-мигрантом по основаниям, предусмотренным законодательством принимающего государства, работодатель предоставляет трудящемуся-мигранту компенсации, предусмотренные трудовым договором и законодательством принимающего государства.

Статья 14

1. В случае смерти либо получения трудящимся мигрантом увечья, связанного с исполнением им трудовых обязанностей, работодатель осуществляет выплаты и компенсации, установленные законодательством принимающего государства.

2. В случае смерти трудящегося-мигранта по вине работодателя, работодатель организует перевозку тела (останков) умершего и оплачивает расходы, связанные с этой перевозкой, провозом и пересылкой его имущества, а также с переводом заработанных средств.

3. Порядок возмещения трудящемуся-мигранту вреда вследствие увечья, профессионального заболевания либо иного вреда здоровью, связанного с исполнением им трудовых обязанностей, регулируется законодательством принимающего государства, если иное не предусмотрено международными договорами, участниками которых являются государства Сторон.

Статья 15

В целях осуществления трудящимися-мигрантами трудовой деятельности на территории принимающего государства документы об образовании признаются без проведения установленных законодательством принимающего государства процедур признания документов об образовании.

При этом трудящиеся-мигранты, имеющие право на занятие педагогической, медицинской или фармацевтической деятельностью, получившие педагогическое, медицинское или фармацевтическое образование, проходят установленную законодательством принимающего государства процедуру признания документов об образовании и допускаются соответственно к педагогической, медицинской и фармацевтической деятельности в порядке, установленном законодательством принимающего государства.

Документы об ученых степенях и ученых званиях, выданные уполномоченными органами государства гражданства трудящихся-мигрантов признаются в соответствии с законодательством принимающего государства.

Статья 16

Спорные вопросы между Сторонами, которые могут возникнуть при толковании или применении настоящего Соглашения, разрешаются путем переговоров и консультаций.

Статья 17

По взаимному согласию Сторон в настоящее Соглашение могут вноситься изменения и дополнения, которые являются его неотъемлемыми частями и оформляются отдельными протоколами, вступающими в силу в порядке, предусмотренном статьей 18 настоящего Соглашения.

Статья 18

1. Настоящее Соглашение вступает в силу на тридцатый (30) день с даты получения по дипломатическим каналам последнего из письменных уведомлений Сторон о выполнении внутригосударственных процедур, необходимых для его вступления в силу.

2. Настоящее Соглашение заключается на неопределенный срок. Каждая из Сторон вправе прекратить действие настоящего Соглашения путем направления по дипломатическим каналам письменного уведомления другой Стороне о своем намерении прекратить его действие. В таком случае настоящее Соглашение прекращает свое действие по истечении ста восьмидесяти (180) дней с даты получения такого уведомления.

Совершено в г.Ташкенте 15 апреля 2019 года в двух экземплярах, каждый на узбекском, казахском и русском языках, причем все тексты являются равно аутентичными. В случае расхождения между текстами, Стороны обращаются к тексту на русском языке.

**За Правительство
Республики Узбекистан**

**Шерзод Кудбиев
Министр занятости
и трудовых отношений**

**За Правительство
Республики Казахстан**

**Бердибек Сапарбаев
Министр труда и социальной
защиты населения**

**Өзбекстан Республикасының Үкіметі мен
Қазақстан Республикасының Үкіметі арасындағы
Өзбекстан Республикасының азаматтары болып табылатын
еңбекші көшіп-қонушылардың Қазақстан Республикасындағы
және Қазақстан Республикасының азаматтары болып табылатын
еңбекші көшіп-қонушылардың Өзбекстан Республикасындағы
еңбек қызметі және құқықтарын қорғау туралы
КЕЛІСІМ**

Бұдан әрі Тараптар деп аталатын Өзбекстан Республикасының Үкіметі мен Қазақстан Республикасының Үкіметі

еңбек көші-қоны процесін құқықтық реттеу және екі мемлекет арасында жұмыс күшінің өтуі үшін қолайлы жағдайлар жасау қажеттілігін негізге ала отырып,

еңбекші көшіп-қонушылардың әлеуметтік, экономикалық және өзге де құқықтарын қорғауды қамтамасыз етуге ниет білдіре отырып, халықаралық құқықтың жалпыға бірдей танылған нормалары мен қағидаттарын басшылыққа ала отырып,

1994 жылғы 15 сәуірде қол қойылған Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығы шеңберіндегі Еңбек көші-қоны және еңбекші көшіп-қонушыларды әлеуметтік қорғау саласындағы ынтымақтастық туралы келісімде қамтылған қағидаттарды негізге ала отырып,

төмендегілер туралы келісті:

1-бап

Осы Келісім Өзбекстан Республикасының азаматтары және Қазақстан Республикасының азаматтары болып табылатын еңбекші көшіп-қонушылардың еңбек қызметі және құқықтарын қорғау мәселелерін реттейді.

2-бап

1. Осы Келісімнің күші барлық еңбекші көшіп-қонушыларға жынысына, нәсіліне, тіліне, діни сеніміне немесе нанымына, саяси немесе өзге де көзқарастарына, ұлттық, этностық немесе әлеуметтік шығу тегіне, жасына, экономикалық, мүліктік, отбасылық жағдайына немесе жұмыскердің іскерлік қасиеттеріне байланысты емес кез келген басқа да белгілеріне қарамастан қолданылады.

2. Осы Келісімде ештеңе де еңбекші көшіп-қонушыларды қабылдаушы мемлекеттің заңнамасын, осы Келісімнің ережелерін сақтау, қабылдаушы мемлекет халқының мәдениеті мен дәстүрлерін құрметтеу міндетінен босатпайды.

3-бап

Осы Келісімде мынадай терминдер пайдаланылады:

«еңбекші көшіп-қонушы» — бір Тарап мемлекетінің азаматы болып табылатын, 18 жасқа толған, екінші Тарап мемлекетінің аумағында заңды негізде болатын және онда ақы төленетін еңбек қызметімен заңды негізде айналысатын адам;

«еңбек қызметі» — еңбекші көшіп-қонушының қабылдаушы мемлекеттің заңнамасында айқындалатын тәртіппен және шарттарда жүзеге асырылатын, жасалған еңбек шартының негізіндегі жұмысы;

«жұмыс беруші» — қабылдаушы мемлекеттің заңнамасында көзделген тәртіппен еңбекші көшіп-қонушылармен жасалған еңбек шарттары негізінде олардың еңбегін пайдаланатын заңды немесе жеке тұлға;

«қабылдаушы мемлекет» — еңбекші көшіп-қонушы аумағына еңбек қызметін жүзеге асыру мақсатында келген Тарап мемлекеті.

4-бап

1. Еңбекші көшіп-қонушылар қабылдаушы мемлекеттің аумағында оның қолданыстағы заңнамасына сәйкес мыналардың:

а) қабылдаушы мемлекеттің жұмыс берушілерімен жасалған еңбек шарттары;

б) қабылдаушы мемлекеттің заңнамасында көзделген жұмысқа орналасуға рұқсат құжаттары негізінде еңбек қызметін жүзеге асырады.

2. Тараптар қабылдаушы мемлекеттің жұмыс берушілерімен жасалған еңбек шарттарынан туындайтын міндеттемелер бойынша жауапты болмайды.

5-бап

1. Мыналар:

Қазақстан Республикасынан – Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі;

Өзбекстан Республикасынан – Өзбекстан Республикасының Жұмыспен қамту және еңбек қатынастары министрлігі және Өзбекстан Республикасының Жұмыспен қамту және еңбек қатынастары министрлігі жанындағы Сыртқы еңбек көші-қоны мәселелері агенттігі Тараптар мемлекеттерінің осы Келісімді іске асыруға жауапты органдары (бұдан әрі – құзыретті органдар) болып табылады.

2. Құзыретті органдарға байланысты өзгерістер болған жағдайда Тараптар осындай өзгерістер туралы бір-бірін дипломатиялық арналар арқылы хабардар етеді.

3. Құзыретті органдар Тараптар мемлекеттерінің еңбекші көшіп-қонушыларды тарту және пайдалану саласындағы заңнамаларындағы өзгерістер туралы бір-біріне алдын ала хабарлайды.

6-бап

Осы Келісімнің күші мынадай адамдарға:

а) халықаралық ұйымдардың штаб-пәтерлеріне және өкілдіктеріне, сондай-ақ бір Тарап мемлекетінің екінші Тарап мемлекетінің аумағындағы ресми өкілдіктеріне жұмысқа жіберілген немесе жұмысқа жалданған Тараптар мемлекеттерінің азаматтарына;

б) мәртебесі қабылдаушы мемлекетпен жасалған жеке халықаралық шартпен реттелетін және осы Келісімнің мақсаттары үшін еңбекші көшіп-қонушы болып табылмайтын, даму бағдарламаларын немесе басқа да ынтымақтастық бағдарламаларын жүзеге асыруға қатысу үшін бір Тарап мемлекеті немесе оның атынан оның аумағынан тыс жұмысқа жіберілген немесе жұмысқа жалданған Тараптар мемлекеттерінің азаматтарына;

в) егер мұндай қолдану қабылдаушы мемлекеттің заңнамасында немесе Тараптар мемлекеттері қатысушылары болып табылатын халықаралық шарттарда көзделмесе, босқындар мен азаматтығы жоқ адамдарға;

г) білім алушыларға қатысты қолданылмайды.

7-бап

Еңбекші көшіп-қонушылардың қабылдаушы мемлекеттің аумағына келуі, сондай-ақ қабылдаушы мемлекеттің аумағынан/аумағында кетуі және болуы қабылдаушы мемлекеттің заңнамасына және Тараптар мемлекеттері қатысушылары болып табылатын халықаралық шарттарға сәйкес жүзеге асырылады.

8-бап

Тараптар өз мемлекеттерінің заңнамаларында көзделген көші-қон ағындарын реттеу және өз мемлекеттерінің аумақтарында заңсыз еңбек қызметін болғызбау жөніндегі шараларды жүзеге асырады.

9-бап

1. Еңбекші көшіп-қонушылардың қабылдаушы мемлекеттің заңнамасына және еңбек шартының талаптарына сәйкес тынығуға құқығы бар.

2. Егер Тараптар мемлекеттері қатысушылары болып табылатын халықаралық шарттарда өзгеше көзделмесе, еңбекші көшіп-қонушылардың айналадағы адамдарға қауіп төндіретін асқынған аурулары болған кезде қабылдаушы мемлекеттің заңнамасында айқындалатын тізбеге сәйкес тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемін алуға құқығы бар.

Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемінің тізбесіне кірмейтін медициналық көрсетілетін қызметтер ақылы негізде немесе ерікті медициналық сақтандыру шеңберінде көрсетіледі.

3. Еңбекші көшіп-қонушылардың қабылдаушы мемлекеттің құзыретті органдарынан қабылдаушы мемлекеттің аумағында өздерінің болу және еңбек қызметін жүзеге асыру шарттары мен тәртібіне, сондай-ақ қабылдаушы мемлекеттің заңнамасынан туындайтын құқықтар мен міндеттерге қатысты ақпарат алуға құқығы бар.

10-бап

1. Еңбекші көшіп-қонушылардың еңбегіне ақы төлеу және олардың басқа да еңбек жағдайлары қабылдаушы мемлекеттің заңнамасына сәйкес еңбекші көшіп-қонушының қабылдаушы мемлекеттің жұмыс берушісімен жасасқан еңбек шартында реттеледі.

2. Еңбекші көшіп-қонушылардың еңбегіне ақы төлеу қабылдаушы мемлекеттің дәл осындай лауазымы, мамандығы, біліктілігі бар және осыған ұқсас жұмысты орындайтын азаматтарына қарағанда төмен болмауға, ал еңбек жағдайларының қолайлылығы олардан кем болмауға тиіс.

11-бап

Еңбекші көшіп-қонушы қабылдаушы мемлекеттің аумағынан түпкілікті кеткен кезде жұмыс беруші оған қабылдаушы мемлекеттің заңнамасында белгіленген тәртіппен еңбек қызметінің сипаты мен ұзақтығы, сондай-ақ оның қабылдаушы мемлекеттің аумағында болған кезеңдегі біліктілігі туралы мәліметтерді көрсететін құжатты береді.

12-бап

1. Еңбекші көшіп-қонушылар тапқан қаражатын қабылдаушы мемлекеттің заңнамасына және Тараптар мемлекеттері қатысушылары болып табылатын халықаралық шарттарға сәйкес өз азаматтығы мемлекетінің аумағына аударуды жүзеге асыра алады.

2. Еңбекші көшіп-қонушылардың табыстарына салық салу қабылдаушы мемлекеттің заңнамасына және Тараптар мемлекеттері қатысушылары болып табылатын халықаралық шарттарға сәйкес жүзеге асырылады.

3. Еңбекші көшіп-қонушыларды зейнетақымен және әлеуметтік қамсыздандыру қабылдаушы мемлекеттің заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

13-бап

1. Еңбек шарты бұзылған кезде еңбекші көшіп-қонушы қабылдаушы мемлекеттің заңнамасында белгіленген болу мерзімі өткенге дейін қабылдаушы Тарап мемлекетінің аумағынан кетуге міндетті.

2. Қабылдаушы мемлекеттің заңнамасында көзделген негіздер бойынша еңбекші көшіп-қонушымен жасалған еңбек шарты жұмыс берушінің бастамасы бойынша мерзімінен бұрын бұзылған жағдайда жұмыс беруші еңбекші көшіп-қонушыға еңбек шартында және қабылдаушы мемлекеттің заңнамасында көзделген өтемақыларды береді.

14-бап

1. Еңбекші көшіп-қонушы қайтыс болған не еңбек міндеттерін атқаруына байланысты мертліккен жағдайда жұмыс беруші қабылдаушы мемлекеттің заңнамасында белгіленген төлемдер мен өтемақыларды жүзеге асырады.

2. Жұмыс берушінің кінәсінен еңбекші көшіп-қонушы қайтыс болған жағдайда жұмыс беруші қайтыс болған адамның мәйітін (мүрдесін) тасымалдауды ұйымдастырады және осы тасымалдауға, оның мүлкін алып өтуге және жөнелтуге, сондай-ақ тапқан қаражатын аударуға байланысты шығыстарды төлейді.

3. Егер Тараптар мемлекеттері қатысушылары болып табылатын халықаралық шарттарда өзгеше көзделмесе, еңбекші көшіп-қонушыға оның еңбек міндеттерін атқаруына байланысты мертiгyі, кәсіптік ауруға шалдығуы салдарынан келген зиянды не денсаулығына келтірілген өзге де зиянды өтеу тәртібі қабылдаушы мемлекеттің заңнамасымен реттеледі.

15-бап

Еңбекші көшіп-қонушылардың қабылдаушы мемлекеттің аумағында еңбек қызметін жүзеге асыруы мақсатында білім туралы құжаттар қабылдаушы мемлекеттің заңнамасында белгіленген білім туралы құжаттарды тану рәсімдерін өткізбестен танылады.

Бұл ретте педагогикалық, медициналық немесе фармацевтикалық білім алған, педагогикалық, медициналық немесе фармацевтикалық қызметпен айналысуға құқығы бар еңбекші көшіп-қонушылар қабылдаушы мемлекеттің заңнамасында белгіленген білім туралы құжаттарды тану рәсімінен өтеді және тиісінше қабылдаушы мемлекеттің заңнамасында белгіленген тәртіппен педагогикалық, медициналық және фармацевтикалық қызметке жіберіледі.

Еңбекші көшіп-қонушылардың азаматтығы мемлекетінің уәкілетті органдары берген ғылыми дәрежелер мен ғылыми атақтар туралы құжаттар қабылдаушы мемлекеттің заңнамасына сәйкес танылады.

16-бап

Осы Келісімді түсіндіру немесе қолдану кезінде туындауы мүмкін Тараптар арасындағы даулы мәселелер келіссөздер мен консультациялар жолымен шешіледі.

17-бап

Тараптардың өзара келісуі бойынша осы Келісімге оның ажырамас бөліктері болып табылатын және осы Келісімнің 18-бабында көзделген тәртіппен күшіне енетін жеке хаттамалармен ресімделетін өзгерістер мен толықтырулар енгізілуі мүмкін.

18-бап

1. Осы Келісім оның күшіне енуі үшін қажетті мемлекетішілік рәсімдердің орындалғаны туралы Тараптардың жазбаша хабарламаларының соңғысы дипломатиялық арналар арқылы алынған күннен бастап отызыншы (30) күні күшіне енеді.

2. Осы Келісім айқындалмаған мерзімге жасалады. Тараптардың әрқайсысы екінші Тарапқа осы Келісімнің қолданылуын тоқтату ниеті туралы дипломатиялық арналар арқылы жазбаша хабарлама жіберу жолымен оның қолданысын тоқтатуға құқылы. Мұндай жағдайда осы Келісім осындай хабарлама алынған күннен бастап бір жүз сексен (180) күн өткен соң өзінің қолданысын тоқтатады.

2019 жылғы 15 сәуірде Ташкент қаласында әрқайсысы өзбек, қазақ және орыс тілдерінде екі данада жасалды әрі барлық мәтіндер тең түпнұсқалы болып табылады. Мәтіндердің арасында алшақтық болған жағдайда Тараптар орыс тіліндегі мәтінге жүгінеді.

**Өзбекстан Республикасының
Үкіметі үшін**

**Шерзод Кудбиев
Жұмыспен қамту және еңбек
қатынастары министрі**

**Қазақстан Республикасының
Үкіметі үшін**

**Бердібек Сапарбаев
Еңбек және халықты
әлеуметтік қорғау министрі**